

Het einde van de verzameling of de verzamelaar

Tijdens de jubileumbijeenkomst op zaterdag 17 juni heb ik een aantal lezingen bijgewoond waaronder de keynote lezing van Marjan Scharloo *Numismatische collecties in een museum* en de lezing van Judith van Gent *Een complete numismatische verzameling betreffende de stad Amsterdam? De munten- en penningencollectie van het Amsterdam Museum*. Deze lezingen benadrukten voor mij weer eens de vraag waar ik al een tijdje mee bezig ben: ‘wat uiteindelijk te doen met de verzameling?’

Wat te doen

Het maakt niet uit wat je verzamelt, of het nu suikerzakjes, postzegels, sigarenbandjes, lucifermerken, fossielen, bodemvondsten, munten of iets anders is, met het klimmen der jaren moet je je deze vraag toch eens gaan stellen. Alles op z'n beloop laten is de weg van de minste weerstand en dan zadel je een ander met jouw ‘probleem’ op. Ik verzamel bakenloodjes en andere loden penningen met een tijdelijke betaal functie zoals armenpenningen. Ik bezit geen metaal detector en ben dus aangewezen op het kopen (of soms krijgen) van de te verzamelen objecten. Naast het verzamelen op zich houd ik mij vooral bezig met de historische achtergronden en heb ik een database opgezet voor de bakenloodjes. Ondertussen zijn er meer dan 1500 exemplaren bekend. Dit is dus een andere manier van verzamelen dan alleen een vinkje zetten bij een catalogusnummer of jaartal.

Maar goed, nu de vraag ‘wat uiteindelijk te doen met de verzameling?’. Er is een vijftal opties welke ik hieronder wil beschrijven met enkele op- en aanmerkingen;

De eerste optie is schenken aan het nageslacht. Wij hebben echter geen kinderen, die optie vervalt.

De tweede optie is verkopen, bijvoorbeeld via een veiling. Het liefste zou ik de met grote zorg samengestelde verzameling compleet willen houden. Bij verkoop valt deze helaas in delen uiteen. Met de opbrengst van de veiling kun je wel iets leuks gaan doen op de ‘oude dag’, maar de optie om het geld te besteden voor nieuwe aankopen is helaas vervallen.

Als derde is schenken aan een museum te overwegen. Ongeveer 30 jaar geleden waren wij op Terschelling. Ik wilde graag museum ‘t Behouden Huys bezoeken omdat dit ook enkele bakenloodjes in hun bezit zouden moeten hebben. Bij de tentoon gestelde objecten waren de loodjes helaas niet te vinden. De museum-medewerker bleek bereidwillig. ‘Ja, dat zou best wel eens kunnen’. Hij zou wel even kijken, kom maar mee. De ene na de andere lade-stortbak werd opengetrokken met hierin volop breekbaar glas en aardewerk tussen allerhande zware metalen voorwerpen. Klemde de bak een beetje, dan gaf hij er gewoon een harde ruk aan. Het ging mij door merg en been, zoals deze vondsten werden behandeld. Uiteindelijk werden de loodjes gevonden. Mochten ze op de foto? Maar natuurlijk, neem maar mee naar buiten, hier heb je zulk slecht kunstlicht. Heel aardig allemaal natuurlijk, maar je moet er toch niet aan denken dat er zo met je verzameling wordt omgegaan en dat zal nu zeker ook niet meer gebeuren (hoop ik). Natuurlijk is niet elke munt of penning museumwaardig. Overigens las ik kortgeleden

ALEX
KUSSENDRAGER

Brielle, loden penning
van 24 stuiver, 1743,
24 mm

Brielle, loden penning
van 24 stuiver, 1784,
24 mm

Enkhuizen, penning
voor de leprozen,
17de eeuw, 52 mm

Enkhuizen, havenlood,
1895, 34 mm

Muiden, bakenlood,
1719, 34 x 35 mm

Willemstad, tolpenning
van 12 stuiver, 1781,
22 mm

dat de Gelderse (archeologische) depots overvol dreigen te raken. Nu nemen numismatische objecten niet zoveel ruimte in, maar vele kleinen maken één grote.

Zou schenken aan de gemeente een optie zijn? Op 26 november 2007 heb ik een deel van de collectie munten, penningen, loodjes en overige objecten van de Gemeente Enkhuizen mogen bekijken, inventariseren, fotograferen en beschrijven. Hun collectie was keurig gerangschikt in muntenladen, toen nog zonder omschrijving. Zij hebben al ruim 60 havenlooden (type wd) in hun bezit en ik denk niet dat zij zitten te wachten op nog eens twintig exemplaren welke weer opgeborgen en gecatalogiseerd moeten worden. Er zullen echter ook gevallen zijn waarbij een gemeente een schenking graag zal accepteren. Neem bijvoorbeeld de bakenloodjes van Brielle, types HM, HN, HO en HP. Zie mijn artikel *Armenpenning van Dordrecht blijkt bakenlood van Brielle in De Beeldenaar* 39 (2015) 267-269. De gemeente Brielle heeft geen van deze loodjes in bezit.

De vijfde optie is de gehele collectie, gesteld dat er belangstelling voor is, te schenken aan de Nationale Numismatische Collectie. Deze collectie bevindt zich bij de Nederlandsche Bank (DNB) in Amsterdam welke ook de numismatische database NUMIS onder haar beheer heeft. Sinds de sluiting van het Geldmuseum is NUMIS in beheer bij DNB. Ik weet dat er nog volop aan NUMIS gewerkt wordt, maar op dit moment vind ik de nieuwe opzet van DNB zeker geen verbetering ten opzichte van de 'oude' van het Geldmuseum. Hopelijk komt dit nog. Het archeologische vondenregistratiesysteem PAN staat momenteel nog in de kinderschoenen maar wordt gekoppeld aan NUMIS. Toch hoop ik dat ik mijn collectie uiteindelijk voor iedereen toegankelijk kan maken, niet alleen via mijn huidige website, maar ook door het raadplegen van NUMIS.

Op dit moment ben ik tot de volgende conclusie gekomen. Tot mijn 65ste 'mag' ik nog loodjes aankopen, krijgen mag daarna ook nog... Vanaf 65 - 70 ga ik mij meer bezighouden met het optimaliseren van de website en het afwerken van de LoodjesBucketList wat onder andere meer archiefonder-

zoek inhoudt. Ook wil ik in die periode een besluit nemen wat ik met mijn volledige collectie ga doen. Conclusie: ik heb nog even (hoop ik). Ik ben zeer benieuwd hoe anderen hierover denken. Reacties zijn welkom op info@loodjes.nl. ■

MUNTHANDEL **G.HENZEN**

Grieks • Romeins • Byzantijns • Middeleeuwen • Provinciaal • Koninkrijk tot 1945
Overzee tot 1945 • Buitenlands tot 1945 • Historie- en rekenpenningen • Archeologie

zo maar een paar munten uit ons actuele assortiment....

Vraag onze gratis prijslijst aan ! (verzamelgebied vermelden) [website: www.henzen.org](http://www.henzen.org)

Postbus 42 • 3958 ZT Amerongen • ☎ 0343-430564 • fax 0343-430542 • info@henzen.org

ONS

Oriental Numismatic Society

Internationale vereniging voor geïnteresseerden in de numismatiek van niet-westerse culturen, zoals de pre-Islamitische culturen in het Midden-Oosten en centraal Azië, het cultuurgebied van de Islam, het subcontinent India, China, Japan en Zuidoost Azië

info lidmaatschap lingen@wxs.nl / lidmaatschap €30 per jaar
www.onsnumis.org